

LA 'PERESTROIKA' ARRIBA A ÀFRICA

Angola, una guerra que s'apaga

Antoni Reig

La guerra civil d'Angola sembla estar a punt de finalitzar després dels acords del passat 22 de juny a la cimera de divuit caps d'Estat africans a Ghadolite (Zaire), on es va anunciar un alto-el-foc a partir del 24 de juny passat i la fi de les hostilitats. El president d'Angola, Jose Eduardo Dos Santos, i el líder de la guerrilla UNITA (Unió Nacional per la Independència Total d'Angola), Jonas Savimbi, es donaven la mà per primera vegada des del 1975.

Angola porta catorze anys de guerra civil, des del moment en què va proclamar-se la seva independència de Portugal, l'11 de novembre del 1975. Però la lluita, contra el règim colonial portuguès ve de molt abans. L'UNITA va iniciar-la fa vint-i-tres anys i en els seus orígens era una organització maoïsta, que rebia l'ajuda de Xina. També lluitava contra el règim colonial una organització pro-occidental, el FNLA (Front Nacional d'Alliberament d'Angola) dirigida per Rolden Roberto, ja desapareguda, i el marxista prosoviètic MPLA (Moviment Popular d'Alliberament d'Angola), del que va ser primer president Agostinho Neto, ja mort. En proclamar-se la independència, les tres organitzacions esmentades van lluitar entre si per a fer-se amb el poder i el MPLA va assolir el control de Luanda, la capital, però no del país. Perquè rere les ideologies hi havia, i hi ha, una important base tribal de suport a cada grup esmentat i aquest és un fet cabdal.

L'UNITA canvia de camp ideològic i rep primer el suport del règim racista sud-africà, que no vol a les seves fronteres un règim marxista com el de Luanda, i després dels Estats Units, que veuen en L'UNITA un instrument per a afeblir el potencial militar i econòmic de Cuba. Perquè des del primer moment de la independència, Sud-àfrica intervé militarment a Angola i el règim marxista respon demanant l'ajuda militar de Cuba, que hi envia un important cos expedicionari que salva el règim de Luanda.

Ara, la situació és totalment diferent. La bona entesa EUA-URSS por-

Angola, després de catorze anys de guerra, camina cap a la pau.

ta a les dues superpotències de la confrontació a la cooperació, i en aquest context, els respectius aliats han de seguir l'exemple i deixar de batallar. En el cas d'Angola, l'aliat dels Estats Units és Sud-àfrica, que no sols s'ha retirat d'Angola sinó que ha iniciat el procés per a donar la independència a Namíbia. L'aliat de l'URSS és Cuba, que ha acceptat retirar les seves tropes abans de 1992. Sense la interferència estrangera, els protagonistes de la guerra civil s'han trobat cara a cara i, com que cap dels dos pot aspirar a la victòria militar sobre l'altre, s'han vist obligats a pactar la pau i una fusió de les respectives organitzacions, personal i forces armades. La guerra de moment s'ha deturat, però el camí fins a una pau real i una integració de les diferents ètnies, que fins ara s'han enfrontat, s'anuncia difícil i ple d'esculls. Això no obstant, es fa camí. □

UNA OPERACIÓ SEMBLANT A LA DEL PCI

El PC hongarès prepara la majoria electoral

Llibert Ferri

El nomenament de Rezzo Nyers com a president de la nova direcció col·legiada del Partit Socialista Obrer d'Hongria —el partit comunista— significa la ruptura amb el passat i amb els esquemes polítics encara vigents, almenys, formalment, al bloc de l'Est. Nyers, antic militant del Partit Social-

demòcrata abans de la fusió forçada amb els comunistes, pare de la reforma econòmica del 1968, purgat el 1972 per les pressions de Brejnev, es defineix socialista democràtic i contra el dogma leninista de la dictadura del proletariat. No amaga que és partidari de la introducció del mercat —en un context d'economia mixta— i que s'identifica amb les llibertats polítiques tal i com s'entenen a l'Europa occidental.

L'arribada de Nyers a la cúpula del poder d'Hongria —al costat d'Imre

A Hongria, els reformistes han guanyat la partida.

Poszgay, candidat a la presidència de la República— és l'evidència que els reformistes han guanyat la partida. Però també que aquesta victòria volen administrar-la amb prudència i visió de futur. Prudència sobretot per salvar, ara com ara, la unitat del partit, a sobre del qual planava l'ombra de l'escissió. La integració a la direcció col·legiada del secretari general Karoly Grosz —un centrista que ha esdevingut l'única esperança dels conservadors— és una prova de moderació. Ningú no ha estat defenestrat i serà el congrés extraordinari del partit, convocat per al 7 d'octubre, qui dirà l'última paraula. És previsible que en aquest congrés Nyers i Poszgay intentin fer una operació semblant a la que va fer Ochetto amb el Partit Comunista Italià: demanar un vot de confiança al seu liderat en un clima d'unitat; a canvi, els reformistes es comprometrien a guanyar les eleccions lliures del 1990. Els comunistes continuaran governant. Sols o en coalició amb el nou Partit Socialdemòcrata. El drama dels comunistes de Polònia, no el volen repetir els d'Hongria. □